

**Adatok az ezüstös zugpók (*Malthonica nemorosa* [Simon, 1916])
biológiájához
(Araneae, Agelenidae)**

Kovács Gábor¹, Szinetár Csaba² és Eichardt János³

¹6795 Bordány, Dózsa tér 4.

e-mail: KovacsG@pick.hu

²NYME, Savaria Egyetemi Központ, Természettudományi és Műszaki Kar Állattan Tanszék. 9700
Szombathely, Károlyi G. tér 4.

³2840 Oroszlány, Kossuth Lajos u. 8., II. emelet 2.

Első ízben 1989-ben Szombathelyről, majd 1990-ben Dorozsmáról is előkerült egy faunánkra nézve új zugpók, a *Malthonica nemorosa*. Az ezüstös zugpók hazánkat illetően eddig e két lelőhelyről származó három példány alapján vált ismertté (Szinetár és Vajda 1992). A Dél-Európában sem túl elterjedt, életmódját illetően is kevésbé kutatott faj biológiájára vonatkozó adatgyűjtésünket 2008-ban kezdtük Szegeden. Előadásunk elkészültéig további 41 példányt gyűjtöttünk Szegedről, Bordányból, Budapestről, Siófokról és Alapról. A lehetséges élőhelyeken, valamint mesterséges körülmények között végzett vizsgálataink során tanulmányoztuk a faj élőhely választását, viselkedés-, illetve táplálkozásbiológiáját, valamint szaporodásbiológiáját és fenológiáját is. A *M. nemorosa* a vizsgált rokon fajjal, a házi zugpókkal (*M. domestica*) ellentétben napfénykedvelő. Épületbelsőkből viszonylag kevés példánya került elő, a legtöbb egyed közvetlen, vagy szórt napfénynek kitett épülethomlokzatokon él. A viselkedésbiológiai vizsgálatok kapcsán a rejtkehelyéről kiemelt *M. nemorosa* példányok feltűnően merev testtartást mutató, a megfigyelt egyedek mindegyikénél azonos magatartásmintázatot kaptunk. Az ezüstös zugpók a szabadban is megfelelő életfeltételeket talál, így a fajt a házi zugpókkal ellentétben inkább a hemiszinantróp kategóriába sorolhatjuk. Az épületektől távolabb gyűjtött példányok egy része az aljnövényzetben szőtték hálójukat, ugyanakkor a tölcserész különféle tereptárgyak (pl. kövek, farönkök) alá vezetett. A növekedés során levedlett kültakarókat, illetve néhány táplálékállat maradványait az ezüstös zugpók hálószerkezetükbe építhetik. A táplálkozásbiológiai megfigyelések során a préda méretétől, és agresszivitásától függően lehetséges zsákmányszerzési stratégiák közül választó zugpókokat találtunk. Ennek megfelelően, a hálólemez áttörő, robusztus zsákmányállatokat az ezüstös zugpók alulról megközelítve, a háló síkja alatt is üldözték. A táplálkozásbiológiai jellemzők között a „sorosság” kérdését is megvizsgáltuk. Eddigi eredményeink alapján a *M. nemorosa* minden esetben elsőként a legutóbb zsákmányolt rovar elfogyasztását kezdi meg. A többi préda elfogyasztása elejtésük sorrendjében történik. Az ezüstös zugpók már február végén, illetve

márciusban elkezdik a hálópítést. A legintenzívebb hálókészítést április-május hónapokban tapasztaltuk. A hímek áprilisban válnak ivaréretté, kóborló egyedeket pedig májusban-júniusban találhatunk. A hím a nőstény hálója felett elhelyezkedő, külön bejáratú tölcsért készít, melyben az udvarlás, illetve a párzás megkezdéséig mintegy 3-4 napig várakozik. Olykor a nőstény hálóját saját vadászterületének tekinti. Az elővigyázatlan hím esetenként a nőstény zsákmányaként végzi. A nőstények petezsákjukat egy négy oldalról felfüggesztett, hálójuk felett kifeszített függőágyszerű, vagy a falfelületre kúpos formában rögzített szövedékbe csomagolják, melyet a zugpókokra jellemző módon talajdarabkával álcáznak. A petezsákból néhány napja kikelt fiatalok az anyapók hálójának peremén, mintegy ahhoz csatlakozva parányi tölcséreket készítenek maguknak. Eddigi eredményeinkre utalva a *M. nemorosa* július közepén rak petéket. Az épületek homlokzatán önálló fogóhálóval rendelkező fiatal példányokat július utolsó harmadától kezdve találhatunk. Előadásunkban a zugpókokra jellemző tölcsérháló egyes szerkezeti elemeinek megnevezésére szolgáló egységes szakkifejezéseket javasolunk.